

IGAZSÁGÜGYI ÉS RENDÉSZETI MINISZTERIUM

EURÓPAI MENEKÜLTÜGYI ALAP

2009

**PÁLYÁZATI ÚTMUTATÓ
AZ IRM/TKFO/113-7/2009. SZ. PÁLYÁZATI FELHÍVÁSHOZ**

TARTALOMJEGYZÉK

I. AZ EURÓPAI MENEKÜLTÜGYI ALAP	3
I.1. Általános információk	3
I.2. Pénzügyi információk.....	4
I.3. Célkitűzések és tevékenységek.....	4
1) A TISZTESSÉGES ÉS HATÉKONY MENEKÜLTÜGYI ELJÁRÁS BIZTOSÍTÁSA	7
2) A BEFOGADÁSI FELTÉTELEK FEJLESZTÉSE	8
3) MENEKÜLTEK ÉS OLTALMAZOTTAK TÁRSADALMOMBA VALÓ BEILLESZKEDÉSE	9
4) A MENEKÜLTPOLITIKA FEJLESZTÉSÉT, FIGYELEMMEL KÍSÉRÉSÉT ÉS ÉRTÉKELÉSÉT CÉLZÓ TAGÁLLAMI KÉPESSÉGEK JAVÍTÁSA	9
5) ÁTTELEPÍTÉSI PROGRAM KIDOLGOZÁSÁNAK ELŐSEGÍTÉSE	9
I.4. Jogszabályi háttér.....	12
II. PÁLYÁZÓKKAL SZEMBEN TÁMASZTOTT KÖVETELMÉNYEK	13
II.1. Szervezeti alkalmasság.....	13
II.2. Gazdasági és pénzügyi alkalmasság.....	13
III. PÁLYÁZATTAL SZEMBEN TÁMASZTOTT KÖVETELMÉNYEK.....	15
III.1. Technikai, formai követelmény	15
III.2. Szakmai követelmény	16
III.3. Pénzügyi követelmény (elszámolható költségek)	16
III.3.1. Általános szabályok – projekt szinten jóváhagyható kiadások.....	16
III.3.2. Támogatható közvetlen költségek.....	17
III.3.3. Támogatható közvetett költségek.....	21
IV. A PÁLYÁZATOK ÉRTÉKELÉSE.....	23
IV.1. Borítékbontás	23
IV.2. Előszűrés	23
IV.3. Értékelési szempontrendszer.....	24
VI. EGYÉB KÖTELEZETTSÉGEK.....	27
VI.1. Pénzügyi követelmények a projekt megvalósítás során	27
VI.2. Az Európai Bizottság ellenőrzési tevékenysége	27
VI.3. A Felelős Hatóság ellenőrző tevékenysége	28
VI.4. Adatszolgáltatási kötelezettség	28
VI.5. Láthatóság és disszemináció biztosítása	29
VII. EGYÉB INFORMÁCIÓK.....	30
VII.1. A pályázati dokumentáció tartalma	30
VII.2. Kiegészítő segédlet a pályázati űrlaphoz	30
VII.2.1. Logikai keretmátrix –Logframe	31
VII.3. A pályázatok benyújtásának helye, ideje.....	32
VII.4. A pályázók értesítése	32

I. AZ EURÓPAI MENEKÜLTÜGYI ALAP

I.1. Általános információk

Az *Európai Menekültügyi Alap (EMA) 2009. évi programja tekintetében* az EMA Nemzeti Felelős Hatóság, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium (a továbbiakban: Felelős Hatóság) ***pályázati felhívást jelentetett meg*** a menedékkérők vonatkozásában a tisztességes és hatékony menekültügyi eljárás biztosítását, illetve a befogadási feltételek fejlesztését, az elismert menekültek és oltalmazottak integrációját, valamint a menekültpolitika fejlesztését, továbbá egy áttelepítési program kidolgozásának elősegítését célzó projektek végrehajtására.

Az EMA – jelen pályázati felhívás keretében – **az alábbi célkitűzésekre használható fel:**

- 1) a tisztességes és hatékony menekültügyi eljárás biztosítása;
- 2) a befogadási feltételek fejlesztése;
- 3) menekültek és oltalmazottak társadalomba való beilleszkedése;
- 4) a menekültpolitika fejlesztését, figyelemmel kísérését és értékelését célzó tagállami képességek javítása;
- 5) áttelepítési program kidolgozásának elősegítése.

Egy projekt csak egy célkitűzésre (1 vagy 2 vagy 3 vagy 4 vagy 5) irányulhat!

Az EMA **célcsoportjai** –jelen pályázati felhívás keretében – **kizárólag** az alábbiak lehetnek:

- a) menedékkérő (aki menekültkénti vagy oltalmazottkénti elismerésre irányuló kérelmet terjesztett elő)
- b) menekült;
- c) oltalmazott;
- d) harmadik ország állampolgára vagy hontalan személy, akit egy tagállamba áttelepítenek vagy telepítettek át.

Értelemszerűen a képzések, a menekültpolitika fejlesztését szolgáló, valamint az áttelepítési program kidolgozásának elősegítését célzó tevékenységek vonatkozásában ezek a személyi körök közvetett célcsoportként jelennek meg.

A befogadási feltételek fejlesztésével kapcsolatos tevékenységek – **2)-es célkitűzés** – célcsoportjai **kizárólag a menedékkérők** lehetnek, míg az integrációs tevékenységek – **3)-as célkitűzés** – **kizárólag a menekültekre, illetve oltalmazottakra** vonatkozhatnak. A tisztességes és hatékony menekültügyi eljárás biztosítását célzó tevékenységek – **1)-es célkitűzés** – célcsoportját elsősorban a menedékkérők alkotják, de a státusz visszavonás eseteiben, vagy az oltalmazottkénti elismerő határozat ellen benyújtott bírósági felülvizsgálati eljárás alatt menekültek, illetve oltalmazottak is szerepelhetnek célcsoportként.

A nyertes projektek várható kezdési időpontja: **2010. január 1.**

A nyertes projektek legkésőbbi lehetséges befejezési időpontja: **2010. december 31.**

A szerződéskötés előfeltétele az EMA 2009. éves programjának Európai Bizottság általi hivatalos elfogadása.

A projektterv megvalósítása érdekében a végrehajtásba **alvállalkozó vagy partner szervezet** is bevonható, melynek a pályázati útmutatóban a pályázó szervezettel kapcsolatban előírt alkalmassági kritériumoknak meg kell felelnie. Társulás esetén a pályázati anyagban meg kell jelölni a projekt végrehajtásáért felelős szervezetet. Az alvállalkozó által ellátott tevékenység az összetevékenység 40%-át nem haladhatja meg, (kivéve abban az esetben, amennyiben a 40%-os határérték túllépését az Értékelő Bizottság a pályázó kérelmére engedélyezte), illetve az alvállalkozó a fő kedvezményezett felé személyzeti költségeket nem számolhat el.

I.2. Pénzügyi információk

Az EMA 2009. évi allokációjából jelen pályázati felhívás keretében megpályázható támogatás keretösszege a hazai költségvetési társfinanszírozással együtt megközelítőleg 270 millió forint.

Jelen pályázati kiírás forrását az EMA és az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium költségvetése társfinanszírozásban biztosítja vissza nem térítendő támogatás formájában.

A támogatás mértéke a projekt összes elszámolható költségének 100 %-a, melyből a közösségi hozzájárulás mértéke 75 %. Amennyiben a pályázó saját forrást biztosít, a Minisztérium által nyújtott társfinanszírozás az önerő arányában csökken.

A pályázás és az elszámolás is forintban történik.

A támogatás odaítéléséről a Felelős Hatóság és a kedvezményezett Támogatási Megállapodást ír alá.

Pályázatonként az igényelt támogatási összeg nem haladhatja meg a bruttó 40 millió Forintot. Egy pályázó egyszerre több pályázatot is benyújthat.

A pályázóknak nyilatkozattal kell igazolniuk, hogy a projekt összköltség 15%-ával megegyező összegű likvid pénzügyi forrással rendelkeznek, és így a zárójelentés Felelős Hatóság általi elfogadásáig visszatartott – a projekt összköltség maximum 15%-ig terjedő – összeg finanszírozása nem okoz fennakadást a projekt tevékenységeinek befejezésében.

I.3. Célkitűzések és tevékenységek

I.3.1. Általános tájékoztató

A hazai menedékjogi szabályozás 2008. január 1-jétől új jogi alapokra épül: a menedékjogról szóló 1997. évi CXXXIX. törvény és a hozzá kapcsolódó jogszabályok hatályon kívül helyezésével új jogszabályok, a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (új Met.) és végrehajtási rendeletei léptek hatályba. Az új szabályozás megalkotását az Európai Unió vonatkozó irányelveivel való összhang megteremtése, a korábbi törvény megszületése óta eltelt időben szerzett tapasztalatok, a szakterületet jellemző sajátosságok megváltozása és az ahhoz való alkalmazkodás kívánalmi indokolták.

A pályázatok megfelelő és sikeres összeállítása érdekében **kérjük pályázóinkat, hogy fordítsanak különös figyelmet a pályázattal érintett területek szabályozásának módosulására.**

Az új Met. új jogintézményként vezeti be a kiegészítő védelem kategóriáját és az oltalmazotti jogállást. *Oltalmazottként kiegészítő védelemben részesül* az a külföldi, aki nem felel meg a menekültkénti elismerés feltételeinek, de fennáll annak a veszélye, hogy származási országába történő visszatérése esetén őt súlyos sérelem érné, és nem tudja, vagy az e veszélytől való félelmében nem kívánja a származási országa védelmét igénybe venni. A törvény az oltalmazotti jogállást élvező személy számára a menekültével csaknem azonos jogosultságokat biztosít.

A közösségi jogi követelményekkel összhangban az új Met. különösen nagy hangsúlyt fektet az elismerést kérő személyek jogainak érvényesülését biztosítani hivatott garanciális szabályok megállapítására, valamint a különleges bánásmódot igénylő személyek egyéni helyzetének figyelembevételére. Az új Met. értelmében *különleges bánásmódot igénylő személy* az olyan kiszolgáltatott személy – különösen a kiskorú, a kísérő nélküli kiskorú, az idős, a fogyatékkal élő személy, a várandós nő, a kiskorú gyermeket egyedül nevelő szülő, valamint a kínzást, nemi erőszakot vagy a pszichikai, fizikai vagy szexuális erőszak más súlyos formáját elszenvedett személy –, aki egyéni helyzetére tekintettel sajátos szükségletekkel rendelkezik. A támogatható fellépések során szintén prioritás a különleges bánásmódot igénylő személyek támogatása.

A menedékkérők és a menekültek, illetve az oltalmazottak ellátási és támogatási rendszere is módosult a menedékjogról szóló törvény végrehajtásáról szóló 301/2007. (XI. 9.) kormányrendeletben foglaltak szerint. Számos változás mellett a menekültek és oltalmazottak részére nyújtható *lakhatási támogatás igénybe vételének feltételei is megváltoztak*. Felhívjuk pályázóink figyelmét – különösen a 3)-as célkitűzés d) tevékenységre pályázni kívánókat –, hogy a vonatkozó szabályok értelmében a támogatás folyósításának feltételrendszere kibővült (ahhoz érvényes szerződés, nyilatkozat, illetve számla szükséges).

A kormányrendelet értelmében *a nyelvi képzési órák száma az eddigi 360-ról 520-ra emelkedett*. A menekültnek és az oltalmazottnak az elismeréstől számított huszonnégy hónapon belül, a menekültügyi hatóság által megjelölt intézményben szervezett alap-, illetve középfokú magyar nyelvi oktatáson való részvétele díjmentes, ha tanulmányait az intézmény által meghatározott feltételek szerint, folyamatosan végzi, illetve a nyelvi szolgáltató által előírt vizsgakövetelményeknek eleget tesz. Az EMA kiegészítő jellegére tekintettel a menekülteknek és az oltalmazottnak biztosítandó ingyenes nyelvórák tekintetében a jogszabályban meghatározott, állami költségvetésből finanszírozandó 520 órát meghaladó többletórákra az EMA pályázati összegei megpályázhatók. Azonban felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy csak olyan személyt lehet a projektbe bevonni, aki az 520 órás magyar nyelvtanfolyamon már részt vett, és ezt a tanfolyam megkezdése előtt a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal által kiállított igazolással tanúsítja.

Az eljárás kétfázisúvá válásával *a befogadó állomások funkciói átalakultak*, az eljárás egyes szakaszaihoz kapcsolódóan máshol kerülnek elhelyezésre azon menedékkérők, akik kérelme az előzetes vizsgálati (Békéscsaba) vagy az érdemi eljárási szakaszban van (Debrecen). További módosítás, hogy a már elismert menekültek és oltalmazottak az elő-integrációs szakaszban elő-integrációs állomáson (Bicskén) kerülnek elhelyezésre. Ennek megfelelően a békéscsabai és debreceni befogadó állomásokhoz a befogadási feltételek fejlesztésére irányuló projektek (2-es célkitűzés) köthetők, melyek célcsoportja a menedékkérő. A bicskei elő-integrációs állomáshoz pedig az elismert menekültek és oltalmazottak társadalomba való beilleszkedésére irányuló projektek (3-as célkitűzés) kapcsolódnak, ezek célcsoportja a menekült és oltalmazott.

A menekültügyi joganyag átalakulásával az ágazati jogszabályok is megváltoztak. A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 2008. július 2-től hatályos rendelkezései értelmében, a módosítás nyomán a nem magyar állampolgár kiskorú menedékjogot kérő, menekült, oltalmazott az elismerés iránti kérelem benyújtásától kezdődően – a törvény erejénél fogva, külön szülői nyilatkozat nélkül –

tanköteles, illetve veheti igénybe a törvényben meghatározott egyéb nevelési formákat és ellátásokat. Számos esetben azonban a külföldi gyermekek nem állnak készen az iskolai oktatásra, sokszor nem rendelkeznek óvodai előképzettséggel, elsősorban a csoporthoz való alkalmazkodás és a társas viselkedés alapjai hiányoznak. Az EMA egyik célja, hogy a *felkészüléshez segítséget nyújtó fellépéseket* támogasson a célcsoportba tartozó *tanköteles korú gyermekek számára* annak érdekében, hogy azok minél hamarabb és jobban beilleszkedhessenek a magyar oktatási rendszerbe. Felhívjuk pályázóink figyelmét arra, hogy az egy projekt egy célra irányulhat elv alapján a tanköteles korú gyermekek számára a tankötelezettségük teljesítéséhez való segítségnyújtásra irányuló projektek kidolgozása során különbséget kell tenni a tanköteles korú gyerekek státusza szerint. A tanköteles korú menedékkérő gyermekek támogatása a 2-es célkitűzés alá tartozik, míg a tanköteles korú menekült, illetve oltalmazott gyerekek támogatása a 3-as célkitűzés alá. Így annak a pályázónak, aki tanköteles korú gyermekeket szeretne hozzásegíteni a tankötelezettségük teljesítéséhez külön projektet kell benyújtania a menedékkérői jogállású, és külön projektet a menekült, illetve oltalmazott jogállású gyerekek vonatkozásában.

A pályázatok elkészítése során felhívjuk pályázóink figyelmét arra, hogy a célcsoport magyar nyelvi oktatását végző pedagógusoknak magyar, mint idegen nyelvet oktató nyelvtanári diplomával kell rendelkeznie, gyermekek tanítása esetén elegendő a tanítói végzettség.

A nyelvtanfolyamok szervezésekor nem követelmény az oktatást segítő mentor/szociális munkás alkalmazása, igénybevétele, azonban ha a pályázó ilyen szakembert is alkalmazni kíván tevékenysége megvalósításakor, annak akadálya nincs. A szakember alkalmazásának szükségességét és indokoltságát – a megadott indokok alapján – a pályázat egészén belül az Értékelő Bizottság értékeli.

Szeretnénk pályázóink figyelmét felhívni arra, hogy az Európai Bizottság iránymutatása szerint állami feladatok finanszírozása nem történhet teljes mértékben, vagyis kizárólagos jelleggel az EMA forrásaiból. Ennek az álláspontnak a figyelembe vételével állami feladat ellátására is fordítható EMA forrás, azonban lényeges követelmény, hogy megjelenjen a **kiegészítő jelleg**, a tevékenység tekintetében rendelkezésre kell állnia állami forrásnak is.

Az új menedékjogi szabályozás értelmében az elismerését kérő, a menekült, az oltalmazott, alapvető *létfenntartási feltételeinek megteremtése, továbbá társadalmi beilleszkedésének elősegítése* állami feladatot. A komplementaritás elvének megfelelően, figyelemmel arra, hogy az EMA általános célja, hogy az uniós jogforrásokban lefektetett tevékenységek társfinanszírozásával a tagállami erőfeszítéseket támogassa és ösztönözze, ezáltal javítva a célcsoport befogadási és beilleszkedési feltételeit, a nemzeti jogszabályokban előírt állami tevékenységek finanszírozására is fordítható EMA forrás, amennyiben azok kiegészítő jellege megalapozható. Megalapozza a kiegészítő jelleget, ha jogszabály előír valamilyen kvótát, összeget, mértéket, aminek teljesítése, finanszírozása állami feladat, és a projekt az ezen a határon felüli tevékenységre, szolgáltatásra, teljesítményre irányul (pl.: nyelvórák száma, egy fő egy napi étkeztetésére fordítandó pénzösszeg). Amennyiben nincs ilyen jogszabályban lefektetett számszerűsített mérték, de meg lehet határozni, mi az az alaptevékenység, amit a jogszabály állami feladatként határoz meg, a tevékenység hatékonyságának fejlesztése érdekében végzett plusz tevékenység kiegészítő jellege is megindokolható. (pl.: állami feladat, hogy a kísérő nélküli kiskorú elismerését kérőt – tizennyolcadik életéve betöltéséig – kiskorúak elkülönített elhelyezésére és ellátására alkalmas befogadó állomáson kell elhelyezni, de a kísérő nélküli kiskorú menedékkérők számára ezen a befogadó állomáson nyújtott olyan speciális szolgáltatások, melyek a befogadási feltételek fejlesztését szolgálják, már kiegészítő jellegűnek tekinthetők.)

Az új Met. tartalmaz egy új rendelkezést az *áttelepítés* vonatkozásában is, miszerint „a miniszter menekülteként ismerheti el azt az Egyesült Nemzetek Szervezete Menekültügyi Főbiztossága által menekülteként elismert külföldit, akire nézve a menekültügyi hatóság a Genfi Egyezmény alkalmazhatóságát megállapította. Az e bekezdés alapján elismert menekültek száma évente száz főt nem haladhat meg.”. Az áttelepítés fontos szerepet játszik nem csak az Európai Unió menekültpolitikájának külkapcsolati dimenzióját tekintve, hanem az első menedék országának irányába tanúsított tagállami szolidaritás és tehermegosztás terén is. A Menekültügyi Cselekvési Terv alapján a Bizottság 2009. folyamán javaslatot tesz egy európai uniós áttelepítési séma (*scheme*) kidolgozására. Magyarország az EMA többéves programjában vállalta, hogy a 2009. éves programjában szerepeltetni fog egy, a nemzeti áttelepítési program kidolgozásának elősegítésére irányuló célkitűzést. Így jelen pályázati felhívás keretében ez az új célkitűzés is megtalálható.

I.3.2. Részletes tájékoztató, a megpályázható célkitűzések és tevékenységek

A számokkal jelölt **célkitűzéseken** belüli, betűkkel jelzett alpontok a jelen pályázat által támogatható **tevékenységeket** jelölik. A célkitűzések és a tevékenységek felsorolása kimerítő, ezeken kívüli célkitűzésekre és tevékenységekre irányuló projektek nem támogathatók. A tevékenységeken belüli, jelöletlen alkategóriák **példák** a tevékenységek tartalmára, az ezekre vonatkozó felsorolás csupán példalózó jellegű, azoktól el lehet térni, amennyiben a projekt olyan programra irányul, ami a meghatározott tevékenységnek megfeleltethető. Az **egy projekt egy célkitűzésre irányulhat elv** is e felosztás alapján értelmezendő. Egy projekt tehát irányulhat egy célkitűzés több tevékenységére (Például: a tisztességes és hatékony menekültügyi eljárás biztosításán belül menekültügyi szakemberek és menekültügyi téren dolgozók képzésére, és a jogi segítségnyújtáshoz való hozzáférés, valamint a minőségi jogi segítségnyújtás biztosítására.) Ebben az esetben azonban a projektet az egyes tevékenységeket illetően alprojektekre kell bontani. **A projektek kidolgozásakor különös figyelmet kell fordítani arra, hogy az alprojekteknek teljesen különállónak, egymástól függetlenül is értékelhetőnek kell lenniük.**

1) A TISZTESSÉGES ÉS HATÉKONY MENEKÜLTÜGYI ELJÁRÁS BIZTOSÍTÁSA

a) Menekültügyi szakemberek, és menekültügyi területen dolgozók képzése:

- menekültügyi szakemberek (döntéshozók, szociális munkások, egyéb szakemberek) és bírák menekültügyi szakmai képzése, különös tekintettel az új Met. rendelkezéseinek elsajátítására
- menedékjogi kérelmek, illetve felülvizsgálati kérelmek elbírálásával kapcsolatos képességek javítását célzó, valamint határozat-, illetve végzés-szerkesztési technikák fejlesztésére irányuló képzések
- tematikus képzések a befogadó állomások személyzete számára az erőszakos megnyilvánulások, különleges események (pl.: éhségstrájk, csoportos demonstrációk, tiltakozó akciók) kezelésére vonatkozó ismeretek elsajátítása céljából, különös tekintettel a biztonsági szolgálat tagjai részére biztosított, a más kultúrák és nemzetek iránti érzékenység, tolerancia fejlesztésére irányuló képzésekre
- menedékjog iránti kérelmet benyújtani szándékozó külföldiek beazonosítását célzó képességek fejlesztése a nemzetközi védelemre szoruló menekültügyi eljáráshoz való hozzáféréseinek biztosítása érdekében, például határ-monitoring programok szervezése
- menekültügyben dolgozó tolmácsok, fordítók speciális szakmai képzése

- menekültügyi szakemberek (döntéshozók, szociális munkások, egyéb szakemberek) és bírák idegen nyelvi képzése

A képzésekre irányuló pályázathoz csatolni kell a képzési tematikát és a szakmai tananyagot.

b) A jogi segítségnyújtáshoz való hozzáférést és minőségi jogi segítségnyújtás biztosítását célzó intézkedések

A jogi segítségnyújtás magában foglalja a jogi tanácsadást és a jogi képviselést a menekültügyi eljárás közigazgatási és bírósági szakaszában egyaránt.

Jogi segítségnyújtás esetén a projektben a 40%-os alvállalkozói költségarány meghaladható. (lásd III.3.2. e) pont)

c) A tolmácsolási és fordítási szolgáltatások, valamint technológiák fejlesztése a menekültügyi eljárás során

- táv-tolmácsolási szolgáltatás bevezetése web-kamera segítségével
- nyelvi elemzést végző, független szakértői csoport/bizottság felállítása nyelvjárások, nemzetiségek azonosítása céljából hangfelvétel alapján
- közös, országos (központosított) tolmács-, illetve fordítói hálózat felállítása a menekültügyi hatóság és a Fővárosi Bíróság számára a menekültügyi eljárás során azonos minőségi és finanszírozási feltételeknek megfelelő tolmácsolási, illetve fordítói szolgáltatás biztosítása céljából

d) A menekültügyi döntéshozók, a befogadó állomásokon dolgozó szakemberek és a menedékkérőkkel foglalkozó hatósági alkalmazottak szupervíziója

A szupervízió egy speciális pszichológiai segítségnyújtás, ami a burn-out szindróma megelőzését, kezelését célozza annak érdekében, hogy a menekültügy terén dolgozó szakemberek képesek legyenek munkájukat a megfelelő hatékonysággal ellátni. Ehhez ugyanis szükséges az, hogy képesek legyenek megbirkózni a menekültügyi munkával járó traumatizációval.

2) A BEFOGADÁSI FELTÉTELEK FEJLESZTÉSE

a) A menedékkérők ételmezési, oktatási és védelmi igényeinek kielégítését biztosító szolgáltatások nyújtása

- a befogadó állomáson biztosított ételmezés minőségének javítása a speciális étkezési igényeknek megfelelő kiegészítő élelmiszerek, speciális menük biztosításával

A kiegészítő jelleg biztosítása érdekében az egy főre naponta a befogadó állomáson biztosított, ételmezésre fordítandó, jogszabály által meghatározott pénzüsszege **felüli összeg finanszírozható** a pályázat alapján.

- tankötelezett menedékkérők speciális felzárkóztató magyar nyelvoktatása
- menedékkérő felnőttek számára folyamatos nyelvoktatás biztosítása a befogadó állomáson
- szabadidős tevékenységek, foglalkozások szervezése a menedékkérők számára a hospitalizáció megelőzésére, csökkentésére
- tolmácsszolgáltatás biztosítása a befogadó állomáson
- a befogadó állomáson végzett szociális munka fejlesztése a tanácsadást és esetmegoldást magában foglaló minőségi szociális munka biztosítása érdekében, például a szociális munkához való szélesebb hozzáférés az ügyfélfogadási idő meghosszabbításával

b) *A befogadási feltételek fejlesztése a különleges bánásmódot igénylő menedékkérők vonatkozásában*

- speciális szolgáltatások biztosítása a kísérő nélküli kiskorú menedékkérők számára a Kísérő Nélküli Kiskorúak Otthonában, mint például 24 órás felügyelet biztosítása szociális munkások által, speciális felzárkóztató foglalkozások, traumakezelő programok szervezése
- orvosi és pszichológiai ellátás biztosítása a befogadó állomáson PTSD-szindrómában szenvedő (traumatizált) menedékkérők számára, ami magában foglalja a közvetlen pszichiátriai/pszichológiai segítségnyújtást; a kínzás szomatikus következményeinek orvosi kezelését (pl. fogorvosi kezelés, ortopédiai ellátás), továbbá orvosi vélemény készítését a menekültügyi eljárás során

3) MENEKÜLTEK ÉS OLTALMAZOTTAK TÁRSADALOMBA VALÓ BEILLESZKEDÉSE

a) *Menekültek, oltalmazottak társadalomba való beilleszkedését elősegítő intézkedések*

- felnőtt menekültek és oltalmazottak kiegészítő magyar nyelvoktatása

Az EMA kiegészítő jellegére tekintettel a menekülteknek és az oltalmazottaknak biztosítandó ingyenes nyelvórák tekintetében a jogszabályban meghatározott, állami költségvetésből finanszírozandó 520 órát meghaladó többletórák finanszírozására lehet pályázni az EMA-ból. Kizárólag olyan személyt lehet a projektbe bevonni, aki az 520 órás magyar nyelvtanfolyamon már részt vett, és ezt a tanfolyam megkezdése előtt a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal által kiállított igazolással tanúsítja. A pályázatnak tartalmaznia kell az oktatási napok és szünnapok megoszlását is tartalmazó éves oktatási menetrendet és tematikát. A projekt költségvetésében tanári óra díjjal kell a nyelvórákat tervezni.

- tankötelezett menekültek és oltalmazottak speciális felzárkóztató magyar nyelvoktatása
- menekültek és oltalmazottak társadalmi-kulturális integrációját elősegítő intézkedések biztosítása az elő-integráció szakaszában, például a magyar közigazgatási rendszer, az önkormányzati igazgatási intézmények működésének megismertetése a célcsoporttal, képzések, foglalkozások szervezése a magyar, illetve az európai, közép-európai kultúra, szokások, életmód és hagyományok megismerésének céljából, képzőművészeti, kulturális műhelyek, társalgók működtetése
- célzott, személyre vagy meghatározott csoportra szabott, illetve komplex projektek kialakítása, működtetése, fejlesztése a menekültek és oltalmazottak integrációjának elősegítésére, mint például tanácsadó központ felállítása jogi, szociális, vagy pszichológiai segítség nyújtására, az oktatási rendszerbe való beilleszkedést elősegítő programok, speciális integrációs programok az elő-integrációs szakaszban az elő-integrációs állomáson élő olyan menekült és oltalmazott gyermekek számára, akik nem kísérő nélküliek (kirándulások, nyári táborok, kulturális vagy sport tevékenységek szervezése az elő-integrációs állomáson kívül)
- figyelemfelkeltő, információs kampányok, illetve tájékoztató tevékenységek szervezése a magyar társadalom számára a menedékjog és a menekültügyi rendszer működésének megismertetése céljából, valamint a nemzetközi védelemre szorulókkal szembeni tolerancia, érzékenység növelése érdekében, például nyílt napok szervezése oktatási intézményekben, befogadó állomásra szervezett iskolai látogatás, utcai rendezvények, kulturális estek szervezése, újságíróknak, média-szakembereknek, valamint önkormányzatok,

gyermekvédelmi intézmények, munkaügyi központok dolgozóinak szervezett tájékoztató előadások tartása stb.

- menekültek, oltalmazottak aktivizálását célzó tevékenységek szervezése az elő-integráció szakaszában az önállóságuk megerősítése érdekében, hogy minél hamarabb képesek legyenek az elő-integrációs állomásról való kiköltözésre például szakmai, művészeti, sportbeli képességeket fejlesztő foglalkozások biztosítása révén
- az elő-integrációs állomáson biztosított ételmezés minőségének javítása a speciális étkezési igényeknek megfelelő kiegészítő élelmiszerek, speciális menük biztosításával

A kiegészítő jelleg biztosítása érdekében az egy főre naponta az elő-integrációs állomáson biztosított, ételmezésre fordítandó, jogszabály által meghatározott pénzösszeget **felüli összeg finanszírozható** a pályázat alapján.

- tolmácsszolgáltatás biztosítása az elő-integrációs állomáson
- az elő-integrációs állomáson végzett szociális munka fejlesztése a tanácsadást és esetmegoldást magában foglaló minőségi szociális munka biztosítása érdekében, ami hozzájárul a menekültek és oltalmazottak önállóságának erősítéséhez, valamint az elő-integrációs állomáson előforduló rongálások, tiltakozó akciók megelőzéséhez, illetve csökkentéséhez

b) Munkaerőpiaci-integrációt elősegítő intézkedések

- munkaerő-közvetítő szolgáltatás nyújtása menekültek és oltalmazottak számára, például tanácsadás, önéletrajz-írási képzés, állásinterjú szimuláció, munkahelyi etikai képzés, információk átadása arra vonatkozóan, hol, hogyan, milyen eljárás keretében lehet állást keresni Magyarországon, számítógépes ismeretek oktatása, szociális munka, jogi segítségnyújtás biztosítása stb.
- képesítések, diplomák, igazolások elismerésének elősegítése
- menekültek és oltalmazottak szakmai továbbképzésének, átképzésének finanszírozása

c) Lakhatási programok támogatása

- menekültek, oltalmazottak számára lakáskeresés megkönnyítése, bérlés elősegítése jogi segítségnyújtás, illetve szociális munka révén
- lakás biztosítása menekültek, oltalmazottak számára
- lakásbérleti terhekhez való hozzájárulás menekültek és oltalmazottak számára

d) Különleges bánásmódot igénylő személyek társadalmi beilleszkedésének elősegítése

- kísérő nélküli kiskorú fiatalok társadalmi beilleszkedésének elősegítésére szolgáló olyan otthon biztosítása, ahol a speciális igényeiknek megfelelő különleges szolgáltatások elérhetők számukra, mint például személyiség-fejlesztő foglalkozások, társadalmi-kulturális integrációs képzések, iskolai felkészítő foglalkozások, vagy korrepetálás

A Kísérő Nélküli Kiskorúak Otthona a 18. életév betöltéséig, valamint a menekültkénti, illetve oltalmazottkénti elismerésig áll a kísérő nélküli ügyfelek rendelkezésére. A menekültkénti, illetve oltalmazottkénti elismeréstől a kísérő nélküli kiskorúaknak át kellene kerülniük a magyar gyermekvédelmi rendszerbe. Ez a rendszer azonban fogadásukra sem szakmai felkészültségét, sem kapacitásait tekintve nem áll készen. Azok a kísérő nélküli kiskorúak pedig, akik az eljárás alatt nagykorúvá válnak, kiesnek a gyermekvédelmi rendszerből, hálóból, és menekültkénti, illetve oltalmazottkénti elismerésük ellenére nem lesznek jogosultak a magyar gyermekvédelmi rendszerben rendelkezésre álló utógondozásra. A kísérő nélküli fiatalok otthona ezeket a hiányosságokat lenne képes és hivatott pótolni, ami megalapozza kiegészítő jellegét.

- a különleges bánásmódot igénylő személyek (nők, kiskorúak, egészségügyi problémákkal küzdők) számára speciális szociális munka, vagy pszichológiai segítségnyújtás biztosítása, ami magában foglalhatja az elő-integrációs állomáson PTSD-szindrómában szenvedő (traumatizált) menekültek és oltalmazottak orvosi és pszichológiai ellátását érve ezalatt a közvetlen pszichiátriai/pszichológiai segítségnyújtást és a kínzás szomatikus következményeinek orvosi kezelését (pl. fogorvosi kezelés, ortopédiai ellátás)
- speciális, társadalmi-integrációt elősegítő szolgáltatások nyújtása az elme-szociális gondozás alatt álló oltalmazottak számára, mint például 24 órás nővéri felügyelet, speciális orvosi és pszichológiai kezelések (pl. kutyaterápia)

A debreceni befogadó állomáson élő elme-szociális gondozás alatt álló oltalmazottak jogosultak arra, hogy a magyar egészségügyi ellátórendszer gondoskodjon róluk, ugyanakkor e speciális, súlyos mentális állapotban lévő csoport fogadására egyrészt ez a rendszer nem alkalmas, másrészt e személyek költöztetése, új környezetben való elhelyezése súlyos, negatív következményekkel járna egészségi állapotukra. E probléma áthidalására szolgálna egy olyan speciális program e személyi kör számára, ami a különleges igényeiknek megfelelő orvosi, pszichológiai szolgáltatások biztosítására képes. Mindezek értelmében egy ilyen program kiegészítő jellege megalapozott.

4) A MENEKÜLT POLITIKA FEJLESZTÉSÉT, FIGYELEMEL KÍSÉRÉSÉT ÉS ÉRTÉKELÉSÉT CÉLZÓ TAGÁLLAMI KÉPESSÉGEK JAVÍTÁSA

a) Országinformációs szolgáltatások fejlesztése

- országinformáció-fordítási szolgálat működtetése a menekültügyi eljárás közigazgatási és bírósági szakaszában egyaránt
- nemzetközi, vagy más tagállami országinformációs adatbázisokhoz való hozzáférés elősegítése például a regisztrációs díj finanszírozása révén

b) Kapacitásfejlesztés az országinformációs szolgáltatás vonatkozásában

- számítógépek vásárlása az országinformációs szolgáltatás minőségének javítása érdekében
- az országinformációs adatbázist kezelő, meglévő szoftver továbbfejlesztése egy strukturáltabb országinformációs adatbázis kialakítása érdekében, melynek segítségével gyorsabbá, egyszerűbbé és hatékonyabbá válik az ország-információkhoz való hozzáférés

5) ÁTTELEPÍTÉSI PROGRAM KIDOLGOZÁSÁNAK ELŐSEGÍTÉSE

a) Első lépések egy áttelepítési program előkészítése érdekében

- audiovizuális információs brosrák, röplapok készítése a társadalom számára
- konferenciák szervezése az áttelepítésről menekültügyi szakemberek részére

I.4. Jogszabályi háttér

- 2007. évi LXXX. törvény a menedékjogról,
- 301/2007. (XI. 9.) kormányrendelet a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény végrehajtásáról,
- 52/2007. (XII. 11.) IRM rendelet a menekültügy szervezeti rendszeréről,
- 2007/573/EK európai parlamenti és tanácsi határozat (2007. május 23.) a „Szolidaritás és a migrációs áramlások igazgatása” általános program keretében a 2008–2013-as időszakra az Európai Menekültügyi Alap létrehozásáról és a 2004/904/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről,
- 2007/815/EK bizottsági határozat (2007. november 29.) az 573/2007/EK európai parlamenti és tanácsi határozatnak a 2008-tól 2013-ig terjedő időszakra vonatkozó stratégiai iránymutatások elfogadása tekintetében történő végrehajtásáról,
- 2008/22/EK bizottsági határozat a (2007. december 19.) a „Szolidaritás és a migrációs áramlások igazgatása” általános program keretében a 2008–2013-as időszakra az Európai Menekültügyi Alap létrehozásáról szóló 573/2007/EK európai parlamenti és tanácsi határozatnak a tagállamok igazgatási és ellenőrzési rendszerei, az igazgatási és pénzügyi irányításra vonatkozó szabályok, valamint az alap által társfinanszírozott projektek kiadásainak támogathatósága tekintetében történő végrehajtására vonatkozó szabályok megállapításáról,
- 2003/9/EK irányelv a menedékkérők befogadása minimumszabályainak megállapításáról
- 2005/85/EK irányelv a menekültstátusz megadására és visszavonására vonatkozó tagállami eljárások minimumszabályairól
- 2004/83/EK irányelv a harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként, vagy más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről és az e státuszok tartalmára vonatkozó minimumszabályokról,

A pályázónak a pályázat tervezésekor az alábbi jogszabályokra is figyelemmel kell lennie:

- a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény,
- a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény,
- a társasági adóról és osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (amortizáció),
- az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény,
- egyéb vonatkozó jogszabályok.

II. A PÁLYÁZÓKKAL SZEMBEN TÁMASZTOTT KÖVETELMÉNYEK

II.1. Szervezeti alkalmasság

Az alábbi kategóriákba tartozó szervezetek pályázhatnak:

- *Non-profit szervezet*: egyesület, köztestület, egyház, egyházi intézmény, alapítvány, közhasznú társaság, egyéb jogi személyiségű szervezet.

- *Költségvetési szerv és intézménye*: központi és egyéb költségvetési szerv és intézménye, helyi önkormányzati költségvetési szerv és intézménye, helyi kisebbségi önkormányzatok, önkormányzati társulások, köztestületi költségvetési szerv, országos kisebbségi önkormányzati költségvetési szerv.

- *Gazdasági társaságok*: a gazdasági társaságok által végrehajtott projekteknek azonban non-profit jellegűeknek kell lenniük, azaz a projekt bevételei nem haladhatják meg annak kiadásait, illetve a pályázónak meg kell felelnie a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. tv.-ben az adott társasági formával szemben támasztott követelményeknek.

A pályázó szervezet akkor pályázhat, ha

- legalább egy teljes lezárt üzleti évvel rendelkezik és erről egy teljes évre vonatkozó közhasznúsági jelentéssel vagy egy teljes évre vonatkozó éves beszámolóval rendelkezik
- székhelye Magyarországon, illetőleg az Európai Unió valamely tagállamában van,
- nem közvetítőként jár el, hanem közvetlenül felelős a projekt előkészítéséért és megvalósításáért,
- jogerős ítélet alapján működése során szakmai szabálysértést nem követett el.

II.2. Gazdasági és pénzügyi alkalmasság

Nem pályázhatnak azok a szervezetek, amelyek:

- csődbe mentek vagy felszámolás alatt állnak, csődbiztos felügyeli tevékenységüket, hitelezői egyezséget kötöttek, tevékenységüket szüneteltetik, illetve erre irányuló eljárást kezdeményeztek velük szemben, vagy a vonatkozó hazai jogszabályok szerint bármilyen, ezeknek megfelelő helyzetben vannak;
- felszámolásukat, megszüntetésüket, vagy az illetékes bíróság beavatkozását kérték, hitelezői egyezséget kezdeményeztek, vagy a vonatkozó hazai jogszabályok szerint bármilyen, ezeknek megfelelő helyzetben vannak;
- nem tették eleget a vonatkozó társadalombiztosítási befizetési vagy adófizetési kötelezettségeiknek azon ország törvényeinek megfelelően, ahol bejegyzésre kerültek, vagy a Felelős Hatóság országának megfelelően;
- azok a magyar szervezetek, amelyeknek az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény értelmében meg nem fizetett, nyilvántartott köztartozásuk van;

- e) vezetőjét, vagy tagját jogerős bírői ítéletben elmarasztalták csalás, vesztegetés miatt, illetve bármely más olyan törvénybe ütköző cselekedet miatt, amely hátrányosan érinti az Európai Unió pénzügyi érdekeit.
- f) vele szemben az Európai Bizottságnak valamely támogatás visszafizetésére kötelező határozata van érvényben.
- g) amennyiben nem rendelkezik a projekt összköltség 15%-ával megegyező összegű likvid pénzügyi forrással.
- h) nem biztosítja a kapott pénzeszközök elkülönített kezelését, ezáltal nem vállal garanciát arra, hogy azokat nem használják fel olyan személyek támogatására, akik nem tartoznak a 2007/573/EK európai parlamenti és tanácsi határozat személyi hatálya alá.

III. A PÁLYÁZATTAL SZEMBEN TÁMASZTOTT KÖVETELMÉNYEK

III.1. Technikai, formai követelmény

III.1.1.

- ***A pályázati dokumentációt (a mellékletekkel együtt) roncsolásmentes, nem bontható spirálkötésben, lepecsételt szalaggal összefűzve, 1 aláírt eredeti és 6 másolati példányban kell beadni.*** (Nem bontható a spirálkötés akkor, ha a spirálozás két pontján alulról felfelé átfűzött szalaggal, a pályázat első oldalán lepecsételt vignettával rögzítik. Két mintapéldány – az egyik egy projektet, a másik több projektet tartalmazó pályázati dokumentáció – első oldala megtekinthető az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium honlapján: www.irm.gov.hu/Európai_Uniós_pályázatok/Európai_Menekültügyi_Alap/Pályázatok/2009.évi_program_nyílt_pályáztatás.)
- ***Abban az esetben, amennyiben a pályázó szervezet több projekttel pályázik, azokat egy pályázati dokumentációban kell benyújtania!*** A pályázati dokumentáció ez esetben tartalmazza a szervezeti adatlapot, a projekt adatlapokat projektenként és a mellékleteket a pályázati dokumentáció tartalomjegyzékében meghatározott sorrendben. (Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy több projekt tervezett megvalósítása esetén is 1 aláírt eredeti és 6 másolati példányt kell benyújtani: ebben az esetben a Pályázati Űrlap „A – Szervezeti adatlapját” egy példányban, míg a Pályázati Űrlap „B – Projekt adatlapját” projektenként kell kitölteni, majd a fent rögzített módon, a mellékletekkel együtt roncsolásmentes, nem bontható spirálkötésben, lepecsételt szalaggal összefűzve beadni.)

Amennyiben a pályázati dokumentáció egy vagy több fenti kritériumnak nem felel meg, az a pályázat automatikus kizárását vonja maga után!

III.1.2.

További formai követelmények:

- Abban az esetben, amennyiben a pályázó szervezet több projekttel pályázik, a fedőlapon valamennyi projekt címét fel kell tüntetni.
- Az eredeti és a másolati példányok minden oldalát folyamatos sorszámozással és szignóval, az eredeti példányt cégszerű aláírással (a pályázó szervezet cégkivonatában nevesített képviselőjének aláírásával) kell ellátni a dokumentációban megjelölt helyeken. (A folyamatos sorszámozás és szignóval való ellátás a pályázati dokumentáció minden oldalára, tehát a mellékletekre is vonatkozik!)
- Az eredeti példány fedőlapjának jobb felső sarkában az „Eredeti”, míg a másolati példányokra a „Másolat” szót fel kell tüntetni.
- A projekt címe (a kötőszók nélkül) maximálisan 5 szó terjedelmű lehet.
- A pályázati dokumentációt CD-n is be kell nyújtani, a CD-re a pályázati űrlapot és a projekt költségvetését (excel formátumban) kell elmenteni. A CD-n lévő dokumentációnak meg kell egyeznie a benyújtott, kinyomtatott pályázati anyaggal.
- A pályázatokat A4-es papírra szövegszerkesztővel, Times New Roman 12 betűtípussal és szimpla (1.0) sorközzel kell megírni, illetve kinyomtatni.

- Az űrlap formátumán változtatni nem lehet.

III.2. Szakmai követelmény

Az alábbi szakmai követelményeknek kell a pályázatnak megfelelnie:

- a célcsoport a 2007/573/EK európai parlamenti és tanácsi határozatban foglaltaknak megfelelő,
- az útmutatóban meghatározott célkitűzésekre vagy tevékenységekre irányul a projekt (ld. I.3. pont),
- érvényesül az egy projekt egy célkitűzés elve.

A programterveknek jól felépítettnek, átláthatónak kell lenniük. Minden esetben tartalmaznia kell egy világos ütemtervet. Ennek megfelelően külön kell tartalmaznia a projekt leírását (kitérve a projekttel érintett célcsoport pontos összetételére és meghatározására és várható nagyságára), a tevékenységek pontos leírását, azok várható hatását, valamint a projekt végső célját. Szintén elkülönítetten és tevékenységekre lebontva kell feltüntetni a projekt tervezett, teljes költségvetését, külön költségnemenként.

A tervezett tevékenységek várható eredményei mellé minden esetben mérhető, számszerűsített mutatókat (indikátorokat) kell rendelni! Azaz ki kell térni input, output eredménymutatókra, pl. a projekttel elérni kívánt célcsoportot alkotó személyek számára, a projekt hatásaként elért érintettek számára, a projekttevékenységekre szánt munkaórák számára, vásárolt eszközökre. ***Minden esetben indokolni kell a költségek felmerülésének szükségességét.***

A pályázatot a pályázati űrlapban szürkével kiemelt útmutatások szerint kell elkészíteni.

III.3. Pénzügyi követelmény (elszámolható költségek)

A projektet el kell utasítani, ha:

- az alvállalkozói szerződések meghaladják a támogatható közvetlen projektköltség 40%-át (kivéve abban az esetben, amennyiben a 40%-os határérték túllépését az Értékelő Bizottság a pályázó kérelmére engedélyezte (lásd részletesen III.3.2.e) pont);
- nem, vagy csak részben tartalmazza a projekt költségvetését (3.1, 3.2, 3.3, számú költségvetési táblázatok).

A projekt szinten jóváhagyható kiadásokra és költségekre vonatkozó szabályokat a 2008/22/EK bizottsági határozat tartalmazza.

Az alábbiakban felsoroltak nem tartalmazzák teljes körűen az ide vonatkozó szabályokat, csupán a fontosabb tudnivalók kerültek kiemelésre.

III.3.1. Általános szabályok – projekt szinten jóváhagyható kiadások

- a) a költségeknek közvetlenül a 2007/573/EK európai parlamenti és tanácsi határozat 2. cikkében meghatározott célkitűzésekhez kell kapcsolódniuk, valamint a 3. cikkében meghatározott tevékenységekre kell vonatkozniuk.
- b) A költségeknek ésszerűeknek, a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás alapelveivel, különösen az értékarányosság és a költséghatékonyság elvével összeegyeztethetőnek kell lenniük. Nem lehetséges a nemzeti végrehajtási programokat jóváhagyó bizottsági határozat elfogadásának napját megelőzően, illetve az említett határozatban feltüntetett határidőket

követően felmerülő költségek közös finanszírozása. A ráfordításoknak és a programtervvel érintett személyek számának arányban kell lenniük. ***Minden költséget a projekt előzetes költségvetésében előre kell tervezni.***

- c) A költségeknek ténylegesen felmerült költségeknek kell lenniük, azokat a támogatás kedvezményezettjének könyvelésében, adóügyi dokumentumaiban fel kell tüntetni, azoknak meghatározhatóknak és ellenőrizhetőknak kell lenniük. *Fő szabályként a kedvezményezettek kifizetéseit a költséget igazoló számlákkal kell alátámasztani.* Ahol ez nem lehetséges, a kifizetéseket ezzel egyenértékű bizonyító erővel bíró számviteli dokumentummal kell alátámasztani.
- d) ***Költségek csak a projektidőszak alatt számolhatóak el, melyek felmerülésének ideje kizárólag 2010. január 1. és 2010. december 31. közé eshet.*** Ez alól kivételt képez a pályázat elkészítésével kapcsolatos költség, melynek teljesítési dátuma legkorábban a pályázat megjelenésének napja lehet, mértéke a projekt elszámolható költségek 2%-ig, de legfeljebb bruttó 400.000 Ft értékig számolható el.
- e) Amennyiben a pályázónak (és konzorciumi partnereinek) a támogatásból finanszírozott projekttel kapcsolatban nincs általános forgalmi adó levonási jogosultsága, akkor a támogatás számításának alapja a projekt ÁFA-val növelt, bruttó összege, azaz a projekt költségvetését bruttó módon kell megterveznie. Ebben az esetben a projekt költségvetésében (pályázati űrlap 3. sz. pontja) a bruttó összegeket kell fel tüntetni. Amennyiben a pályázó (és konzorciumi partnerei) ÁFA levonási jogosultsággal rendelkezik, akkor a támogatás alapja a projekt levonható ÁFA nélkül számított összköltsége, azaz a projekt költségvetésében a pályázó, illetve konzorciumi partnerei által – az általános forgalmi adóról szóló 1992. évi LXXIV. törvényben (a továbbiakban: ÁFA tv.) foglaltak alapján – levonható ÁFA az elszámolható költségek között nem szerepeltethető.
- f) ***A projekttel összefüggésben keletkezett bevételek a csökkentik az európai uniós támogatás összegét!*** E szabály alkalmazásában a bevétel: a projekt által a támogathatósági időszak során értékesítésből, bérleti díjakból, szolgáltatásokból, regisztrációs díjakból, banki kamatból, vagy egyéb bevételekből elért jövedelem. ***Amennyiben a projekttel összefüggésben bevételt tervez a pályázó, ennek a tervezett összegét a „3.1. – a projekt összesített költségvetése” megnevezésű Excel táblázat „I” sorában kell feltüntetni, továbbá a Pályázati Űrlap B/3. pontjában („a projekt költségvetése”) a megjelölt helyen kell részletezni a bevétel(ek) típusait.***
- g) Az EU költségvetésből és/vagy a tagállamoktól kapott **működési támogatásban részesülő szervezetek nem foglalhatják bele a közvetett költségeket** az előzetes költségvetésükbe.

A költségvetési szervek **állami normatív támogatása** működési támogatásnak minősül.

III.3.2. Támogatható közvetlen költségek

A projekt támogatható közvetlen költségei azok, amelyek a projekt végrehajtásához közvetlenül kapcsolódó sajátos költségként azonosítható. (A projekt cél megvalósulásában közvetlen szerepet játszó költségek.)

a) személyi költségek:

1. Jóváhagyhatók a **projekthez rendelt személyzethez kapcsolódó**, a munkáltató által fizetett járulékokkal megnövelt tényleges munkabéreknek megfelelő, továbbá az egyéb, javadalmazással kapcsolatos költségek, eltekintve azonban bármely jutaléktól, ösztönző kifizetéstől vagy nyereségrészesedési rendszertől. A személyzeti költségek nem haladhatják meg a kedvezményezett által általában kifizetett munkabéreket és egyéb munkáltatói költségeket, illetve az adott piacon alkalmazott leggazdaságosabb mértéket. Mindazonáltal az Európai Menekültügyi Alapból történő közös finanszírozásban részesülő tevékenységekből eredő illetékek, adók, illetve költségek (különösen a közvetlen adók és a munkabérek utáni társadalombiztosítási járulékok) csak akkor minősülhetnek jóváhagyható költségeknek, ha azokat ténylegesen és véglegesen a támogatás kedvezményezettje viseli. Ezen költségek csak a projektre fordított tényleges munkaidő arányában hagyhatók jóvá.
2. A **közvetlen személyzeti költségek** csak azon személyek esetében támogathatók, akik **kulcsfontosságú, illetve közvetlen szerepet játszanak a projektben**; így:
  - a projektmenedzser (egy projekthez egy projektmenedzser rendelhető) és,
  - egyéb személyzet (pl: pszichológus, szociális munkás, orvos, nyelvtanár, jogász, stb.), akik a projekt szakmai működtetésében vesznek részt, így a projektintézkedések megtervezésében, az operatív intézkedések végrehajtásában vagy felügyeletében, a projektek célcsoportja(i) részére szolgáltatások nyújtásában.

A kedvezményezett **szervezet személyzetének kizárólag támogató szerepet betöltő egyéb tagjaival** (mint például a vezérigazgatóval, a könyvelővel, az adminisztratív asszisztenssel, a recepcióssal, a beszerzések, az emberi erőforrás vagy az információtechnológia terén alkalmazott segédmunkaerővel, stb.) **kapcsolatos költségek közvetlen költségként nem támogathatók, azok közvetett költségnek tekintendők.**

3. A **személyzeti költségeket részletezni kell** az előzetes költségvetésben **a beosztásnak, a személyzet létszámának és az alkalmazottak nevének feltüntetésével**. Amennyiben a személyek neve még nem ismert vagy nem hozható nyilvánosságra, fel kell tüntetni a projekt lényeges beosztásainak/feladatainak végrehajtására kiválasztandó személyek végzettségével és szakmai tapasztalatával kapcsolatos elvárásokat. Személyzeti költségek között megbízási szerződéssel alkalmazott személy költségei nem számolhatók el.
4. Az államháztartási szervek személyzeti költségeire vonatkozó különös feltételek:
A projektet végrehajtó államháztartási szervek személyzeti költségei csak az alábbi helyzetekben tekintendők támogatható közvetlen költségnek:
  - a) a végső kedvezményezett által kizárólag a projekt végrehajtása céljából alkalmazott személy;
  - b) a végső kedvezményezett által tartósan alkalmazott személy, aki
    - kifejezetten a projekt végrehajtásához kapcsolódó feladatokat végez túlóradíjazás ellenében, vagy
    - a szervezet dokumentumokkal megfelelően alátámasztott határozatával olyan feladatra rendelték ki, amely kifejezetten a projekt végrehajtásához kapcsolódik, nem része a napi rendes munkájának, illetve szokásos feladatai tekintetében ezalatt a szervezet által alkalmazott más személy helyettesíti.

b) Úti és ellátási költségek:

Az utazási és tartózkodási költségek csak az alábbiak esetében támogathatók közvetlen költségként:

- a) A végső kedvezményezett azon személyzete, amely a személyi költségek 1. pont meghatározása szerint támogatható;
- b) Kivételes és megfelelően indokolt esetben a végső kedvezményezett azon személyzete, amely a személyi költségek 2. pont meghatározása szerint támogató szerepet tölt be;
- c) A végső kedvezményezettten kívüli, a projekt intézkedéseiben részt vevő egyéb személyek. Ebben az esetben alátámasztó bizonyítékként meg kell őrizni a jelenléti ívet.

Az útiköltségek a ténylegesen felmerült költségek alapján hagyhatók jóvá. A költségtérítések alapja a tömegközlekedés legolcsóbb formája, a repülőutak főszabályként csak az (oda-vissza) 800 km-nél hosszabb utaknál engedélyezettek, vagy amikor a földrajzi rendeltetési hely légi úton történő közlekedést indokol. A beszállókarttyákat meg kell őrizni. Amennyiben az utazás cég-, magántulajdonú gépkocsival történik, a költségeket vagy a tömegközlekedés költsége alapján vagy a távolság arányában, az érintett tagállamban közzétett, vagy a végső kedvezményezett által alkalmazott hivatalos szabályoknak megfelelően kell téríteni.

A tartózkodási költségek a tényleges költségek vagy napidíjak alapján támogathatók. Abban az esetben, ha egy szervezet saját napidíjakkal rendelkezik, azokat a tagállam által a nemzeti jogszabályokkal és a gyakorlattal összhangban megállapított felső korlátokon belül kell alkalmazni. A kiküldetési díjak rendszerint fedezik a helyi közlekedést (taxit is), a szállást, az étkezést, a helyi telefonhívásokat és egyebeket.

Úti költségek csak abban az esetben támogathatóak, ha azok igazolhatóan közvetlenül kapcsolódnak a projekthez. Továbbá elszámoláskor pályázónak igazolnia kell a utazás szükségességét, meg kell jelölni az utazó személy nevét, az utazás helyét, idejét és okát.

A projekt költségvetésben közvetlen költségekhez beállított személyzet napi bejárás költségeit a személyzeti költségeknél, a közvetett költséghez beállított személyek napi utazási költségeit a közvetett költségekhez, míg az eseti utazásokat az úti költségekhez (B kategória) kell betervezni.

c) Eszközök:

Berendezések beszerzése csak akkor támogatható, amennyiben a projekt végrehajtása szempontjából lényegesek. Amennyiben a felszerelést a projekt időtartamát megelőzően vagy annak során vásárolják, a ***felszerelés értékcsökkenésének csak a projekt számára történő felhasználás időtartamának és a tényleges felhasználás arányának megfelelő része támogatható.*** Az értékcsökkenést havonta, időarányosan kell elszámolni.

Azok a felszerelések, amelyeket a projekt időtartamát megelőzően vásároltak, de a projekt céljaira használnak, a projekt időszakában elszámolt értékcsökkenés alapján támogathatók. ***Nem támogathatók azonban e költségek, amennyiben eredetileg 100%-ban közösségi támogatásból vásárolták a felszerelést.***

Kis értékű tárgyi eszközök, illetve rendkívül gyors amortizáció esetén a vásárlási értékek is jóváhagyhatók. Az új felszerelés vásárlásának költségei akkor hagyhatók jóvá, ha azok megfelelnek a szokásos piaci költségeknek és az adott tételeket a kedvezményezettre alkalmazandó adózási és könyvviteli szabályoknak megfelelően írják le.

Az **1000 eurót** el nem érő egyes tételek esetében a **teljes beszerzési költség támogatható**, feltéve, hogy a **felszerelést a projekt első 3 hónapja során vásárolták.** Átváltási

árfolyamnak az Európai Unió hivatalos lapjában, a költség felmerülését megelőző hónap utolsó napján közzétett árfolyamot kell tekinteni.

A napi használatú adminisztratív felszerelések (például nyomtató, laptop, fax, fénymásoló, telefon, kábelek stb.) **költségei** közvetlen költségként nem támogathatók, hanem **közvetett költségeknek tekintendők**, tekintve, hogy ezek a költségek **nem csak kizárólagosan** a projekt megvalósításának céljait szolgálhatják.

d) Fogyóeszközök, ellátások és általános szolgáltatások

A fogyóeszközök, ellátások és általános szolgáltatások költségei támogathatók, feltéve, hogy azonosíthatók, és a projekt végrehajtása szempontjából közvetlenül szükségesek.

Azonban az **irodaszerek beszerzése, továbbá a csekély összegű irodai fogyóeszközök, ellátmányok vendéglátási költségek és általános szolgáltatások** (így a telefon, internet, postázás, irodai takarítás, közszolgáltatási díjak, biztosítás, a személyzet képzése, felvétel stb.) nem közvetlenül támogatható költségek, hanem a **közvetett költségek közé tartoznak**.

e) alvállalkozókkal kapcsolatos kiadások:

1. Általános szabályként a kedvezményezettnek képesnek kell lennie a projekttel kapcsolatos intézkedések önálló végrehajtására. Ennél fogva az alvállalkozói **szerveződések nem haladhatják meg a támogatható közvetlen projektköltség 40 %-át**. Abban az esetben, amennyiben azt a projekt jellege, a projekt során megvalósítani kívánt tevékenységek indokolják, a pályázó a 40%-os alvállalkozói érték meghaladásának engedélyezése iránti kérelmet terjeszthet elő, amely kérelemben részletesen ki kell fejtenie a 40%-os határ túllépésének indokait. Felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy az Értékelő Bizottság kizárólag abban az esetben hagyja jóvá a fenti kérelmeket, amennyiben a projektet szakmailag támogatandónak tartja és nem túlzott a 40%-os határ túllépésének mértéke. Tekintettel arra, hogy az Európai Menekültügyi Alap keretén belül különböző jellegű/tevékenységű projektek valósíthatóak meg, nincs definiálva a 40%-os határérték „túlzott meghaladása”, ez projektenként eltérő lehet.

Az alvállalkozói 40%-os korlát meghaladásának engedélyezése iránti kérelmet a pályázati dokumentáció részeként kell csatolni.

2. Az alábbi alvállalkozói szerveződésekkel kapcsolatos kiadások nem támogathatók az EMA általi társfinanszírozással:

a) a projekt általános irányításával kapcsolatos feladatokra vonatkozó alvállalkozói szerveződések;

b) olyan alvállalkozói szerveződések, amelyek anélkül növelik a projekt költségét, hogy azzal arányosan növelnék annak értékét;

c) közvetítőkkel vagy tanácsadókkal kötött olyan alvállalkozói szerveződések, amelyek a kifizetést a projekt összköltségének százalékában határozzák meg, hacsak a végső kedvezményezett nem igazolja az ilyen költséget a tevékenység vagy a nyújtott szolgáltatás valóságos értékére történő hivatkozással.

3. Az alvállalkozók valamennyi alvállalkozói szerveződés tekintetében kötelezettséget vállalnak arra, hogy az alvállalkozói szerveződésben foglalt intézkedésekkel kapcsolatban megadják minden szükséges információt valamennyi könyvvizsgáló és ellenőrző testület részére.

f) szakértői díjak:

Ezek a költségek akkor hagyhatók jóvá, ha azok közvetlenül a projekthez kapcsolódnak, és annak előkészítéséhez vagy végrehajtásához szükségesek, illetve ha azok az illetékes hatóság által előírt követelményekhez kapcsolódnak. Ide sorolható például: a jogi tanácsadás költségei, közjegyzői díjak, műszaki szakértői költségek, értékbecslő, közbeszerzési szakértő díja.

g) 1. Ingatlan vásárlás, építés, felújítás:

Ingatlan vásárlása, építése, felújítása csak akkor támogatható amennyiben elengedhetetlen a projekt végrehajtása szempontjából, és egyértelműen kapcsolódik annak célkitűzéseire. Ingatlan vásárlására és építésére a 2008/22/EK bizottsági határozat 1. a)-d) pontjainak teljesülése esetén, ingatlan felújítására ugyanezen határozat c) és d) pontjainak teljesülése esetén van lehetőség:

- a) Ingatlan vásárlása esetén a pályázathoz csatolni kell egy független szakképzett értékbecslő vagy megfelelően felhatalmazott hivatalos testület igazolását arról, hogy az ár nem haladja meg a piaci értéket, és az igazolásban fel kell tüntetni, hogy az ingatlan megfelel a nemzeti rendelkezéseknek, vagy pedig részletezni kell, hogy az épület mely pontokon nem felel meg e rendelkezéseknek, és a kedvezményezett a projekt részeként hol tervez kiigazításokat végrehajtani.
- b) Ingatlan vásárlása és építése esetén pályázónak nyilatkoznia kell arról, hogy az ingatlant nem a projekt végrehajtását megelőzően nyújtott közösségi támogatásból vásárolták,
- c) valamint, hogy az ingatlant a projekt záró időpontját követő legalább öt éven át kizárólag a projektben megnevezett célra fogják használni.
- d) E vagyontárgyak értékcsökkenésének csak a projekt számára történő felhasználás időtartamának és a tényleges felhasználás arányának megfelelő része jogosult támogatásra. Az értékcsökkenést a nemzeti számviteli szabályok szerint kell kiszámítani.

Ingatlan felújítása esetén csak a c) és a d) pont feltételei alkalmazandók.

2. Ingatlan bérlet

Az ingatlan bérlése akkor támogatható társfinanszírozásból, ha az alábbi feltételek mellett – a szigorúbb nemzeti szabályok alkalmazásának sérelme nélkül – közvetlen kapcsolat áll fenn a bérlés és az érintett projekt célkitűzései között:

- a) Az ingatlant nem közösségi támogatásból vásárolták.
- b) Az ingatlant csak a projekt végrehajtására szabad használni. Amennyiben ez nem teljesül, a költségek csak a projekt céljára történő felhasználás arányában támogathatók.

A végső kedvezményezett szokásos tevékenységeit szolgáló irodai helyiségek vásárlásának, építésének, felújításának, vagy bérletének költségei nem támogathatók. Ezeket közvetett költségnek kell tekinteni.

III.3.3. Támogatható közvetett költségek

A támogatható közvetett költségek azok, amelyek a projekthez közvetlenül kapcsolódó specifikus költségként nem azonosíthatóak. Általános szabályként a közvetett költségeknek **az összes támogatható közvetlen költséghez viszonyított**, meghatározott százalékos **aránya nem haladhatja meg a 20 %-ot**. Ugyanakkor a közvetett költségek meghatározott százalékos aránya

nem haladja meg a 10 %-ot, amennyiben az alvállalkozói szerződések meghaladják a támogatható közvetlen költségek 40 %-át.

A közvetett költségekhez rendelt százalékos arány különösen az alábbi költségeket fedezi:

- a) azok a személyzeti költségek, amelyek az a) pontban leírtak szerint közvetlen költségként nem jogosultak támogatásra;
- b) igazgatási és irányítási költségek, így a d) pontban meghatározott költségek;
- c) banki díjak és költségek;
- d) az ingatlan értékcsökkenése, valamint a mindennapi adminisztratív működéssel kapcsolatos karbantartási költségek, így például a kedvezményezett szokásos tevékenységeit szolgáló irodai helyiségek vásárlásának, építésének, felújításának vagy bérletének költségei, rezsi költségek (víz, fűtés, villany, stb.);
- e) iroda helyiségek: A kedvezményezett szokásos tevékenységeit szolgáló irodahelyiségek bérlésének, vásárlásának, építésének, felújításának költségei;
- f) a projekthez kapcsolódó bármely költség, amely nem tartozik a „támogatható közvetlen költségek” közé.

IV. A PÁLYÁZATOK ÉRTÉKELÉSE

A pályázatokat egy független Értékelő Bizottság bírálja el szakmai és pénzügyi szempontrendszer alapján.

IV.1. Borítékbontás

A borítékbontás a transzparencia elvének megfelelően nyilvános, azon minden pályázó részt vehet. A pályázati anyagokat tartalmazó zárt borítékok felnyitását a Menedzsment Csoport kijelölt tagjai végzik el a pályázatok beérkezési határidejét követően. A borítékbontást követően a honlapon elérhetőek lesznek a pályázatokat benyújtott szervezetek nevei, a benyújtott projektervek címei és a tervezett költségvetések összegei (75%+25%).

Az eljárás helye, ideje:

Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium
1051 Budapest, József Attila u. 2-4. (Roosevelt téri főbejárat)
II. em. tárgyaló

2009. június 08. 10.00 óra

A borítékbontás során **a Menedzsment Csoport csak a határidőben beérkezett pályázatokat bontja fel**, mellyel egyidejűleg az alábbiakat vizsgálja meg (III.1.1.):

- a pályázó az előírt 1 eredeti és 6 másolati példányszámban nyújtotta-e be pályázatát,
- a pályázó a pályázati dokumentációt roncsolásmentes, nem bontható spirálkötésben, lepecsételt szalaggal összefűzve nyújtotta-e be,
- abban az esetben, amennyiben a pályázó szervezet több projekttel pályázik, azokat egy pályázati dokumentációban nyújtotta-e be.

A pályázatot el kell utasítani, ha a fenti kritériumok valamelyikének nem felel meg a pályázati dokumentáció.

IV.2. Előszűrés

A borítékbontást követően a Menedzsment Csoport/Szakmai Konzultációs Testület kijelölt tagjai a beérkezett pályázatokat az alábbiak szerint vizsgálják meg:

- a dokumentáció teljessége,
- a pályázati űrlap hiánytalanul van-e kitöltve,
- a pályázati útmutatóban meghatározott követelményeknek (II. és III.1.2., III.2. és III.3. pont) való megfelelés a pályázó, partnerség esetén a partner és az alvállalkozó vonatkozásában.

Amennyiben a dokumentáció nem teljes, a pályázati űrlap hiányosan van kitöltve, illetve a pályázati útmutatóban meghatározott követelményeknek (II. és III.1.2., III.2. és III.3. pont) való megfelelés nem egyértelmű, a Menedzsment Csoport/Szakmai Konzultációs Testület a pályázót **hiánypótlásra/tisztázó kérdés megválaszolására** hívja fel. Hiánypótlásra a kiértékeléstől számított legfeljebb **5 munkanapon belül** van lehetőség. A Menedzsment Csoport a hiánypótlást telefaxon továbbított felszólítással kéri be. A hiánypótlást telefaxon, illetve szükség szerint postai úton, vagy személyes kézbesítéssel, a megadott határidőig 1 eredeti példányban kell benyújtani a Felelős Hatóság részére.

Amennyiben a pályázó szervezet a 3.1, 3.2 és 3.3. számú költségvetési táblázatokat nem csatolta, vagy nem töltötte ki, a hiánypótlásuk nem lehetséges, a pályázat automatikus elutasításra kerül.

A beérkezett pályázatok előszűréséről a Menedzsment Csoport/Szakmai Konzultációs Testület tájékoztatást nyújt az Értékelő Bizottság részére.

IV.3. Értékelési szempontrendszer

A pályázatok értékelése során a projekteket az Értékelő Bizottság az értékelési szempontrendszer alapján bírálja el. Az Értékelő Bizottság a pályázat értékelése során hiánypótlás(oka)t/tisztázó kérdés(ek)e)t tehet fel.

Az értékelési szempontrendszer áll (sorrendben):

1. az előzetes szakmai előszűrés javaslatokról való döntés meghozatalából,
2. az alvállalkozói szerződések esetében a 40%-os határértékről való döntésből
3. és az értékelési táblázat kitöltéséből.

1. Az Értékelő Bizottság dönt a szakmai előszűrés javaslatokról. A pályázatok további érdemi vizsgálat nélküli elutasításra kerülnek, amennyiben az alábbi szempontok valamelyikének a hiánypótlást/tisztázó kérdést követően sem felelnek meg:

- A célcsoport a 2007/573/EK európai parlamenti és tanácsi határozatban foglaltaknak megfelelő,
- Az útmutatóban meghatározott célkitűzésekre irányul a projekt (ld. I.3. pont),
- Érvényesül az egy projekt egy célkitűzés elve.

2. Az Értékelő Bizottság dönt a pályázó szervezet az alvállalkozói szerződések 40%-os mértéke meghaladásának engedélyezésére irányuló kérelméről.

Amennyiben az Értékelő Bizottság a kérelmet elutasítja, a pályázat további érdemi vizsgálat nélküli elutasításra kerül.

3. Az Értékelő Bizottság az első két pont vizsgálatát követően fennmaradt pályázatokat az alábbi értékelési táblázat szerint értékeli.

Az értékelési táblázatban az elérhető alappontszám 118 pont. A megszerezhető pontszámok értékelési szempontok szerinti megoszlása:

- a szakmai szempontok elérhető maximális részpontszáma: 87 pont
- a pénzügyi szempontok elérhető maximális részpontszáma: 31 pont

A pályázat csak abban az esetben minősül támogathatónak, ha a pályázat az értékelés eredményeképpen az elérhető alappontszám 50 %-át (59,5 pontot) eléri, továbbá mind a szakmai, mind a pénzügyi szempontok esetében az elérhető részpontszámok 50 %-át (szakmai szempontok esetén: 43,5 pontot, pénzügyi szempontok esetén: 15,5 pontot) eléri.

Az Értékelő Bizottság a pályázatok közül az EMA-ból allokált pénzeszközök összegének erejéig a legmagasabb pontszámot elért pályázatokat nyilvánítja nyertesnek.

Pályázatértékelési és kiválasztási szempontok	Adható pontszám	Kapott pontszám
1. SZAKMAI SZEMPONTOK	87	
Megfelelően indokolt a projekt? (2.1) (projekt környezete, kapcsolódó tervezett vagy folyó főbb beavatkozások, korábbi fejlesztési tapasztalatok, projektet megalapozó jogszabályok)	0 – 5	
Mennyire valós szükségletekre, hiányosságokra reagál a projekt? (2.2) (a célcsoport szemszögéből)	0 – 5	
A projekt célja megoldást kínál az azonosított szükségletekre? (2.3)	0 – 5	
A projekt eredményességét veszélyeztető kockázatok kezelése megfelelően tervezett? (2.3)	0 – 3	
Indikátortáblázat releváns (minőségi, illetve mennyiségi), mérhető adatokat tartalmaz? (2.3)	0 – 5	
Pályázatértékelési és kiválasztási szempontok	Adható pontszám	Kapott pontszám
Határidőt nem betartva és/vagy hiányosan tett eleget az értékelés előszűrési szakaszában a hiánypótlási kötelezettségének (IV.2)	-5-0	
A logframe táblázat megfelelően van kitöltve? (számszerűsített mutatók, részletezettség) (2.4)	0 – 5	
Beazonosított-e a közvetlen/közvetett célcsoport? (2.5)	0 – 3	
Számszerűsített-e a projekt eredményéből közvetlenül és közvetetten részesülők száma, vagy a minőségi eredmények megfelelően beazonosíthatók és relevánsak? (2.5)	0 – 5	
A projekt végrehajtásában részt vesznek-e a célcsoport tagjai? (2.5)	0 / 3	
Mennyiben illeszkednek a projekt végrehajtása során tervezett módszerek, tevékenységek a célcsoportok sajátosságaihoz? (2.6)	0 – 3	
Megalapozottak-e a pályázó által tervezett eredmények? (2.6)	0 – 3	
Projektelemekek jól beazonosíthatóak, részletezettek? (2.6)	0 – 3	
A projektelemekek mennyiben járulnak hozzá a projektcél eléréséhez? (2.6)	0 – 5	
Mennyiben újszerű a projektötlet, mennyire innovatívak a tervezett tevékenységek? (2.6)	0 – 5	
Mennyiben felel meg a projekt ütemezése a tervezett tevékenységek megvalósításának (projekt előkészítettsége, a hátralevő feladatok leírása)? (2.6. és 2.7)	0 – 5	
Megfelelő a pályázó szervezet kompetenciája és szakmai tapasztalata? (1.3 és 2.8)	0 – 5	
Humánerőforrás biztosítása: az elvégzendő feladathoz (célcsoport) képest megfelelő a létszám, a szaktudás, kompetencia? (2.8 és 4.)	0 – 3	
A pályázó által rendelkezésre bocsátott saját tulajdonában lévő erőforrások (eszközök, know-how, humán-erőforrás) mennyiben járulnak hozzá a projekt megvalósításához, amivel kapcsolatban költséget nem számol el a projekt terhére? (2.9)	0 – 3	
Pályázatértékelési és kiválasztási szempontok	Adható pontszám	Kapott pontszám

A beszerezni kívánt eszközök mennyire szorosan kapcsolódnak az elérendő célokhoz (2.10) (aki beszerzést nem tervez, vagy a beszerzés szorosan kapcsolódik a projekt végrehajtáshoz 0 pontot kap, amennyiben a beszerzés nem kapcsolódik szorosan a végrehajtáshoz, a beszerzés nem támogatható)	-3 – 0	
A projekt eredményének mérésére, értékelésére megfelelő módszert tervezett a pályázó? (2.12)	0 – 3	
A tevékenység jelentős, hosszú távú hatást gyakorol a célcsoportra? (2.14)	0 – 5	
Van-e a projektnek multiplikátor hatása? (2.14)	0 – 5	
2. PÉNZÜGYI SZEMPONTOK	31	
Likviditási mutató (2007. évi mérleg alapján)	0 / 1 / 3	
A projekt pénzügyi ütemezése megfelelő-e? (3.3)	0 – 3	
Reálisak-e a tervezett fajlagos költségek? (3.4)	0 – 3	
A Pályázati Útmutatóban jelzett elismerhető költségeket a költségvetési űrlap megfelelő költségvetési során tervezte-e? (3.2)	0 – 3	
Piaci áraknak megfelelően lett tervezve a személyi költség? (3.2)	0 – 3	
Piaci áraknak megfelelően lett tervezve az alvállalkozói költség? (3.2)	0 – 5	
Piaci áraknak megfelelően lett tervezve a költségvetés (egyéb költségek: utazás, eszközbeszerzés, publikáció, szakértő, szolgáltatás, stb.)? (3.2)	0 – 5	
A projekt céljának megvalósításához szükséges költségeket tervezett-e a pályázó a költségvetésbe? (3.2)	0 – 3	
A beszerezni kívánt eszközök elszámolása az előírtak megfelelő? (időarányos amortizáció)	0 / 3	
MEGSZEREZETT ALAPPONTSZÁM	118	
Pályázó által vállalt önerő esetén, az önerő mértékének az elszámolható költségekhez viszonyított arányára, százalékonként +0,5 pont (3.1.)	0 – 12,5	
MEGSZEREZETT ÖSSZPONTSZÁM	130,5	

VI. EGYÉB KÖTELEZETTSÉGEK

A pályázat benyújtása egyben a Támogatási Megállapodás ([www.irm.gov.hu/Európai Unió pályázatok/Európai Menekültügyi Alap/Pályázatok/2009. évi program nyílt pályáztatás](http://www.irm.gov.hu/Európai_Uniós_pályázatok/Európai_Menekültügyi_Alap/Pályázatok/2009._évi_program_nyílt_pályáztatás)) honlapon ugyanezen menüpont alatt) elfogadását is jelenti, amelyen csak speciális esetekben van lehetőség módosítani.

A Támogatási Megállapodás megkötésének feltétele, hogy a pályázó az előírásoknak megfelelően és határidőre teljesítse a szerződéskötéshez szükséges feltételeket. A szerződéskötéshez szükséges dokumentumok bemutatására vonatkozó határidő elmulasztása esetén a támogatási döntés érvényét veszti és az értékelés eredményeként kialakult rangsorban a következő támogatható pályázóval kezdődik meg a szerződéskötési folyamat. A szerződéskötéshez szükséges dokumentumok a Támogatási Megállapodásban rögzített mellékleteket értjük.

VI.1. Pénzügyi követelmények a projekt megvalósítás során

- A pályázati felhívás útján elnyert pénzeszközöket **elkülönített (al)számlán kell kezelni**. Az (al)számla meglétéről, illetve annak igényléséről a számlavezető pénzintézet által kiállított igazolást a szerződéshez kell csatolni.
- A projektek dokumentációjának a végrehajtás teljes időtartama alatt könnyen ellenőrizhetőnek, áttekinthetőnek és naprakésznek kell lennie.
- A kiadásokat és a bizonylatokat minden esetben a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény rendelkezéseinek megfelelően, de minimum tíz évig kell nyilvántartani és megőrizni.
- A Támogatási Megállapodás aláírásának feltétele kettős könyvvitel vezetése számítógépes zárt rendszerű programmal.
- A kapott pénzeszeg kezeléséhez kedvezményezettnek a számlatükör szerinti elkülönített könyvelést kell végeznie, amelyet számviteli politikájában is szabályoznia kell.

VI.2. A projektek ellenőrzési tevékenysége

A Bizottság az Európai Közösségek általános költségvetésének végrehajtására vonatkozó felelőssége körében gondoskodik arról, hogy a tagállamok akadálytalanul működő ügyviteli és ellenőrzési rendszerekkel rendelkezzenek a közösségi alapok hatékony és pontos felhasználásának biztosítása érdekében. Ebből a célból a Bizottság tisztviselői és alkalmazottai a tagállamokkal egyetértésben kialakított intézkedésekkel összhangban helyszíni ellenőrzéseket végeznek (melynek időpontja a projekt időszakán túlra is eshet), beleértve a mintavétel útján történő ellenőrzést, az Alap által támogatott tevékenységek, illetve az ügyviteli és ellenőrzési rendszerek tekintetében úgy, hogy az ellenőrzésről legalább egy munkanappal korábban értesítést küldenek. A Bizottság egy vagy több tranzakció pontosságának igazolása érdekében az érintett tagállamot helyszíni ellenőrzés elvégzésére is felszólíthatja.

A kedvezményezettnek, partnere(i)nek és az alvállalkozó(i)nak lehetővé kell tenniük az Európai Bizottság és a Felelős Hatóság munkatársai, valamint az általuk felhatalmazott külső szervek, illetve személyek számára, hogy a projekt helyszíneire, valamint minden információhoz – beleértve az elektronikus formában rögzített információkat is – hozzáférjenek, hogy a szükséges vizsgálatokat lefolytathassák, kivéve azon adatokat, amelyekhez való hozzáférést a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény nem teszi lehetővé. A 2185/96. sz. (Euratom, EK) tanácsi rendelet és az 1073/1999/EK Európai Parlament és Tanács közös rendelete alapján az Európai Csaláselleni Hivatal (OLAF) szintén folytathat helyszíni

ellenőrzéseket és vizsgálatokat a csalással és más szabálytalanságokkal szemben az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelmére szolgáló közösségi jogi eljárások szerint. Amennyiben szükséges, a vizsgálati eredmények alapján az Európai Bizottság visszafizetésre irányuló döntést hozhat. Az Európai Számvevőszék az Európai Bizottsággal azonos jogosultságokkal rendelkezik az ellenőrzéseket és vizsgálatokat illetően, különösen a hozzáférés terén.

A kedvezményezett, partnere(i) és alvállalkozó(i) tudomásul veszik a Felelős Hatóság illetékes szerve (IRM Belső Ellenőrzési Osztály) az Állami Számvevőszék és a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal, mint Ellenőrzési Hatóság ellenőrzési jogosultságát.

VI.3. A Felelős Hatóság ellenőrző tevékenysége

Elsősorban a tagállamok tartoznak felelősséggel a programok pénzügyi ellenőrzéséért. Ebből a célból az IRM folyamatosan a helyszínen ellenőrzi mind a projektek gyakorlati végrehajtását, mind pedig a pénzügyi műveletek és nyilvántartások szabályszerűségét. Ennek érdekében intézkedései – többek között – felölelik:

- a szabálytalanságok megelőzését, feltárását és kiigazítását, ezekről tájékoztatás nyújtását a Bizottság részére,
- a feltárt szabálytalanságok eredményeként bekövetkezett veszteségek behajtását, illetve késedelmes fizetések után adott esetben kamatok felszámítását,
- a Bizottság folyamatos tájékoztatását a közigazgatási és bírósági eljárások fejleményeiről.

A kedvezményezettnek biztosítani kell annak lehetőségét, hogy a projekttel kapcsolatos dokumentumokat, illetve a projekt megvalósításának a helyszínét a Felelős Hatóság tanulmányozhassa, illetve vizsgálhassa.

A Felelős Hatóság a kedvezményezett (al)számláján történt valamennyi pénzmozgásról hiteles dokumentációt kérhet.

A Felelős Hatóság ellenőrzéssel kapcsolatos intézkedési jogait, valamint a kedvezményezett együttműködési kötelezettségét a Támogatási Megállapodás részletesen rögzíti.

VI.4. Adatszolgáltatási kötelezettség

A kedvezményezettet adatszolgáltatási kötelezettség terheli a projekt végrehajtását érintő valamennyi tevékenységgel, a közreműködő partnerekkel, alvállalkozókkal és pénzügyi műveletekkel kapcsolatosan a Felelős Hatóság felé. Továbbá az adatszolgáltatási kötelezettség kiterjed az ellátottakra (ill. célcsoportra) is a Támogatási Megállapodásnak megfelelően.

A projekt végrehajtása során a kedvezményezett a Felelős Hatóság által meghatározott időközönként (havonta és a projekt lezárulásakor) köteles a végrehajtás adott állapotának megfelelő pénzügyi és megvalósítási jelentését elkészíteni.

Ezzel összefüggésben a kedvezményezettnek kötelessége, hogy pontos és rendszeres nyilvántartást vezessen a projekttevékenységről, illetve pontos és áttekinthető könyvelést vezessen a kapcsolódó elszámolásokról.

Az adatszolgáltatási kötelezettséggel összefüggő részletes szabályokat a Támogatási Megállapodás tartalmazza.

VI.5. Láthatóság és disszemináció biztosítása

A kedvezményezettnek gondoskodnia kell a projektben elért eredmények közzétételéről, mely során láthatóvá kell tennie, hogy a projekt az Európai Menekültügyi Alap társfinanszírozásával valósult meg. A pályázati dokumentációban az erre vonatkozó tevékenységet (pl.: nyomtatott sajtó, újságcikk, interjú, közlemény, emléktábla, honlap) fel kell tüntetni.

Amennyiben a projekt tevékenysége eszköz beszerzést is magába foglal, úgy az Alapból történő finanszírozás láthatóságát biztosítani kell kedvezményezettnek a Támogatási Megállapodásban rögzített módon.

A láthatóság és disszemináció biztosításának költsége közvetlen költségként, a projekt elszámolható költségének 5%-ig, de legfeljebb bruttó 500.000 Ft értékig számolható el.

VII. EGYÉB INFORMÁCIÓK

VII.1. A pályázati dokumentáció tartalma

A pályázati dokumentáció a pályázati űrlapból és melléletekből áll. *A melléletek részletezése a pályázati űrlap tartalomjegyzékében olvasható.*

A pályázati dokumentáció letölthető az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium honlapjáról a [www.irm.gov.hu/Európai Unió pályázatok/Európai Menekültügyi Alap/Pályázatok/2009. évi program nyílt pályázatás/](http://www.irm.gov.hu/Európai_Uniós_pályázatok/Európai_Menekültügyi_Alap/Pályázatok/2009._évi_program_nyílt_pályázatás/) menüpont alatt.

Amennyiben pályázó nem eredeti dokumentumot csatol be, úgy az általa kiállított hitelesített másolat esetén a másolatot „az eredetivel mindenben megegyező” megjegyzéssel, dátummal és cégszerű aláírással kell ellátni.

A melléleteket minden benyújtott példányhoz csatolni kell, de eredeti példányt és hitelesített másolatot csak az eredeti pályázathoz. A másolati példányokhoz elegendő egyszerű másolatokat csatolni.

Felhívjuk a figyelmet, hogy az 1, 2, 3, 4 sz. melléklet csatolása az alvállalkozókra, partnerszervezetekre is vonatkozik.

A nyomtatott és elektronikus formában benyújtott pályázati űrlapban és az egyes mellékletben található eltérés esetén a nyomtatott és cégszerűen aláírt példány tekintendő hitelesnek, azzal hogy a nyomtatott és az elektronikus formájú pályázati űrlap és melléletek megegyezőségéről a pályázó köteles gondoskodni.

A pályázati űrlap kitöltésekor ügyelni kell a megadott tartalmi szempontok és terjedelmi követelmények pontos betartására!

VII.2. Kitöltési segédlet a pályázati űrlaphoz

A pályázati űrlapban szürkével jelölt elemek tájékoztató jellegűek, az űrlap egyes részeinek helyes kitöltését hivatottak elősegíteni.

Amennyiben a pályázó a projektet partner szervezet bevonásával valósítja meg, úgy a pályázati űrlapban található felelőségi nyilatkozatot mindkét félnek alá kell írnia.

A pályázati űrlapban (2.8) meg kell adni a projektmenedzser nevét, és a projektben résztvevő összes személy önéletrajzát csatolni kell a pályázathoz. A pályázat írásakor még nem ismert személyek önéletrajzait legkésőbb a szerződéskötésig kell beküldeni Felelős Hatóság részére. Az értékeléskor előnyt élvez az a pályázat, amely megfelelő szakmai tapasztalattal (már korábbi pályázatokban is résztvevő) rendelkező személyeket foglalkoztat.

A mutatónkénti fajlagos költségek táblázatnál (3.4-es pont) a pályázati űrlap 2.3-as pontjában megnevezett mutatók fajlagos költségeit kell kiszámolni. A táblázatban az egyes mutatókhoz kapcsolódó közvetett költségeket kell megadni.

VII.2.1. Logikai keretmátrix – Logframe

1. Elsőként a hosszú távú célkitűzéseket kell meghatározni. Ezeknek egybe kell esniük az adott támogatási program célkitűzéseivel. A pályázó ezzel bizonyítja, hogy terve támogatásra érdemes. A projekt hosszú távú céljainak elérése nem következik a projekt megvalósításából, ahhoz egyéb külső feltételek teljesülése, és sok más hasonló tartalmú, párhuzamosan futó projekt megvalósítása szükséges. Azonban az adott projektnek is határozottan a hosszú távú célkitűzések irányába kell mutatnia.

2. A második meghatározandó elem a projekt célkitűzése. Előnyös, ha ebből csak egy szerepel, ugyanis egy jól irányzott, koncentrált projekt sikeresebb lehet.

3. Ezt követően azt kell sorra venni, milyen konkrét eredményeket várunk a projekttől. Az első oszlop legalsó cellájában pedig az ehhez szükséges, elvégzendő tevékenységeket kell összegyűjteni.

4. Ezután következik a feltételezések és kockázatok átgondolása. Egyértelmű, hogy egy projekt kimenetelét nagyban befolyásolják a projekten kívül álló tényezők is. Ezek egy részére nincsen hatásunk, másokat (pl. bizonyos veszélyek) gondos tervezéssel kivédhetünk. A feltételezések összegyűjtése mindig egy előfeltétellel indul. Ezek azok a körülmények, amelyek fennállása nélkül nincs is értelme belekezdeni a projekt végrehajtásába. Ilyen előfeltétel lehet például egy pályázat esetén az, hogy az adott szervezet egyáltalán jogosult-e pályázni. De ilyen lehet az is, hogy a szervezet rendelkezzen azokkal a személyi feltételekkel, amelyek nélkül a projekt megvalósítása nem elképzelhető. A sorok végén álló cellákban azokat a feltételezéseket kell összegyűjteni, amelyek a már elért elemekkel együtt (ezek állnak a sorok legelső celláiban) lehetővé teszik a következő sor első cellájában megfogalmazott újabb lépcső elérését.

A jól megtervezett logikai keretben csak akkor lehet a következő szintet elérni, ha a feltételek is megvalósulnak, ezért lényeges a projekt összeállításakor a körültekintő tervezés, aminek kihagyhatatlan eleme a feltételezések és kockázatok számba vétele.

Hiba, amikor úgy lehet a következő szintre lépni (pl. a várt eredmény önmagában elvezet a projekt céljához), hogy ahhoz egyéb külső feltételek nem szükségesek. Ilyen esetben vagy a felsőbb szint (példánál maradván a projekt célja) nem elég célratörő, esetleg nem hordoz hozzáadott-értéket, vagy pedig a jelen szintjét (példánkban az elért eredmények) értékelték többre a tervezés során.

Ha egy feltétel teljes bizonyossággal bekövetkezik, akkor azt ki kell hagyni a keretből. Ha valószínű, hogy bekövetkezik, akkor be kell írni. Ha a feltétel bekövetkezése nagyon valószínűtlen, akkor két megoldás lehetséges a következő kérdésre adott válasz alapján: Újra tudjuk-e úgy írni a projektet, hogy azzal befolyásolni tudjuk, és valószínűvé tehetjük a külső tényező bekövetkeztét? Amennyiben igen, újra kell írni a projektet. Ha a válasz nem, a projekt nem lesz megvalósítható.

5. Következő lépés a részletek meghatározása, amelyhez össze kell szedni mindazokat az erőforrásokat, eszközöket, amelyek kellenek a már rögzített tevékenységek megvalósításához. A mellette álló cellákban pedig azt kell feltüntetni, melyek lesznek azok a dokumentumok, amelyek majd igazolják az adott tevékenységek létrejöttét.

6. Ezt követően a várt eredmények, a projekt céljának, és hosszú távú célkitűzések mérését lehetővé tevő mutatók, más néven indikátorok, meghatározása van hátra. Az eredmények mutatói lehetnek például képzési projekt esetén egy megvalósult tanfolyam, vagy egy kifejlesztett tananyag. Ezeket a logikai keretbe pontosan számszerűsítve kell beleírni, azaz a példánál maradván, meg kell adni, hogy hány órás tanfolyam, hány fő részvételével valósul meg.

A képzési projekt cél indikátora lehet például, hogy a végzett hallgatók elhelyezkedési aránya hány százalékkal növekszik. Itt is fontos a pontos számszerűsítés.

Ugyanígy a hosszú távú célkitűzések számszerűsített mutatóit is meg kell határozni, illeszkedve az 1-es cellában meghatározott célokhoz.

Miközben összegyűjtjük a különféle szintekhez tartozó mutatókat, a mellettük álló mezőkbe be kell írni, hogy az adott mutatókat milyen forrásban fogjuk megtalálni. Ezek a források az alsóbb szinteken jellemzően például a projektjelentésekhez köthetők, vagy valamilyen jegyzőkönyvhöz, feljebb haladva pedig egészen általános statisztikai kiadványokhoz jutunk, pl. egy KSH évkönyv, vagy a megyei munkaügyi hivatal statisztikája.

VII.3. A pályázatok benyújtásának helye, ideje

A pályázóknak a pályázatokat **lezárt borítékban/csomagban/dobozban, személyesen vagy tértivevényes küldeményként** kell az alábbi címekre eljuttatniuk:

Személyes kézbesítés esetén (lezárt borítékban/csomagban/dobozban):

**Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium
Támogatás-koordinációs Főosztály
1051 Budapest, József Attila u. 2-4. II. em. 213. szoba
(Roosevelt téri főbejárat)**

Postai küldemény esetén (lezárt borítékban/csomagban/dobozban):

**Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium
Támogatás-koordinációs Főosztály
Tóth Judit főosztályvezető
1051 Budapest, József Attila u. 2-4.**

A borítékon az alábbi adatokat kell feltüntetni:

- a pályázó szervezet nevét és címét,
- a projekt(ek) címe(i)t,
- az „Európai Menekültügyi Alap” elnevezést,
- a pályázati felhívás hivatkozási számát (IRM/TKFO/113-7/2009),
- a „Kérem, 2009. június 08-ig ne nyissák fel!” megjegyzést.

A pályázatok **beérkezésének** végső határideje:

2009. június 05. 12.00. óra

A pályázati dokumentációt személyes kézbesítés esetén Paulovits Katalin részre kell leadni. (Tel.: 441-1131)

A határidő után személyes kézbesítés útján beérkező pályázatok nem kerülnek átvételre és a határidő után postai úton beérkező pályázatok nem kerülnek felbontásra abban az esetben sem, ha a postabélyegzőn határidő előtti időpont szerepel vagy a késés vis maiornak tulajdonítható.

A szerződéskötés várható időpontja 2009. IV. negyedéve, amelynek előfeltétele az EMA 2009. éves programjának Európai Bizottság általi hivatalos elfogadása.

VII.4. A pályázók tájékoztatása, értesítése

- A pályázatok összeállításának segítése érdekében az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium a projektek kidolgozásának időszaka alatt **2009. május 13-án 10 órai kezdettel tájékoztató megbeszélést tart.** A tájékoztatón történő részvételre a www.irm.gov.hu honlapon ***(Európai Menekültügyi Alap/Pályázatok/2009. évi program***

nyílt pályáztatás) letölthető *regisztrációs űrlap* kitöltésével és a lenti e-mail címre való elküldésével lehet legkésőbb **jelentkezni 2009. május 11-én 12 óráig**. Határidő után jelentkezést nem fogadunk el.

A regisztrálókat a pontos helyszínről és időpontról a Felelős Hatóság a tájékoztató megbeszélés előtt értesíti. A tájékoztató elhangzottak nem írhatják felül az útmutatóban foglaltakat.

A pályázó a pályázati útmutatóban foglaltakkal kapcsolatos **tisztázó kérdéseit legkésőbb 2009. május 25-ig küldheti meg az ema@irm.gov.hu címre**. A Felelős Hatóság a fenti címre küldött kérdéseket és azok válaszait összegyűjtve előreláthatólag 2009. május 29-ig közzéteszi a Minisztérium honlapján. Telefon tájékoztatást nem tudunk adni.

Az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium írásban értesíti a pályázókat a pályázatértékelés eredményéről, támogató és elutasító döntés esetén egyaránt.

A nyertes pályázók, a projektek címe, valamint a megítélt támogatási összegek az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium honlapján közlésre kerülnek.

A Felelős Hatóság döntése ellen pályázó a projekt javaslat elutasítása, csökkentett összköltséggel történő támogatása vagy feltételekkel történő támogatása ellen kizárólag jogszabálysértés vagy a pályázati kiírás szerinti tájékoztatásban foglaltak megsértése esetén a döntés kézhezvételétől számított 5 munkanapon belül az indokok megjelölésével, kifogással élhet a Felelős Hatóságnál. A kifogást dr. Fazekas Judit Európai uniós jogi szakállamtitkár részére (1055 Budapest, Kossuth L. tér 4.) kell megküldeni. A Felelős Hatóság a kifogást érdemi vizsgálat nélkül elutasítja, amennyiben az határidőn túl érkezett vagy azt nem az arra jogosult nyújtotta be. A Felelős Hatóság döntése felülvizsgálatának lehetőségéről a pályázót írásban tájékoztatja.

Budapest, 2009. április